

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก ก ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนตัวอย่าง

ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผ่นพับแนะนำบ้านผานกกก

ภาคผนวก ค แผนที่บ้านผานกกก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของบ้านผานกกกและบ้านบวคเตย

1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

(1) บ้านผานกกก

บ้าน ผานกกก ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง จากการสำรวจของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือในปี พ.ศ.2544 พบว่ามีประชากร 345 คน จำนวน 59 ครัวเรือน หมู่บ้านนี้เป็นหมู่บ้านชาวเขาที่อพยพมาจาก อำเภอสะเมิง เมื่อประมาณปี 2505 ต่อมาเมื่อปี 2515 องค์การสหประชาชาติ ได้เข้ามาช่วยเหลือ โดยผ่านกรมประชาสงเคราะห์ เพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น และได้ถอนความช่วยเหลือออกไป ตั้งแต่ปี 2523 ยังคงเหลือแต่กรมประชาสงเคราะห์ดูแลแต่เพียงหน่วยงานเดียวจนถึงปัจจุบัน โดยกรมประชาสงเคราะห์จะเข้ามาดูแลเกี่ยวกับมาตรฐานการดำรงชีพของคนในหมู่บ้าน เช่น การบริการสาธารณสุขมูลฐาน การให้คำแนะนำความรู้ด้านเกษตรกรรม และนอกจากนี้ในปี 2542 กรมประชาสงเคราะห์ได้ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่น สนับสนุนด้านเงินทุนจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าม้งเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในหมู่บ้าน พร้อมให้คำแนะนำในการบริการนักท่องเที่ยวแก่ชาวบ้านด้วย

(2) บ้านบวคเตย

บ้านบวคเตย ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง จากการสำรวจของศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขาในปี พ.ศ.2544 พบว่ามีประชากร 396 คน 73 ครัวเรือน หมู่บ้านนี้ ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2503 และก็ได้ได้รับความช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และหมู่บ้านบวคเตย และหมู่บ้านผานกกกอยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เขตภาคเหนือ ที่เข้ามาดูแลมาตรฐานการดำรงชีพของคนในหมู่บ้าน ประชากรในหมู่บ้านบวคเตยประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก และรับจ้างเป็นอาชีพรอง

2) ลักษณะทางกายภาพ

(1) บ้านผานกกก

หมู่บ้านผานกกกตั้งอยู่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่ระดับความสูง 1,100 เมตร จากระดับน้ำทะเล อยู่ห่างจากอำเภอแมริมไปทางตะวันตก 21 กิโลเมตร ตามเส้นทางแม่ริม-สะเมิง และห่างจากเมืองเชียงใหม่ 28 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,200 ไร่ สภาพพื้นที่มีความลาดชันค่อนข้างมากประมาณ 25-55% ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ และป่าสงวนแห่งชาติคอกสุเทพ-ปุย อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 21.8 องศาเซลเซียส ระบบชลประทานของหมู่บ้านเป็นระบบประปาภูเขา โดยต่อท่อพีวีซีจากลำห้วยมาใช้ภายในหมู่บ้าน และกักเก็บไว้ในถังค้ำน้ำ ภายในหมู่บ้านยังมีแหล่งน้ำผิวดินอีก 5 แห่ง ทำให้ชาวบ้านทั้ง 58 ครัวเรือน มีน้ำดื่มที่สะอาดและน้ำใช้พอเพียงตลอดปี ส่วนน้ำที่ใช้ในการเกษตรกรรม จะมีปัญหาน้ำไม่พอใช้บ้างในฤดูแล้ง ดังนั้นพืชสวนที่ต้องใช้น้ำตลอดทั้งปี เช่น ลิ้นจี่ จะปลูกเฉพาะครัวเรือนที่มีที่ดินติดกับแหล่งน้ำผิวดินเท่านั้น

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านผานกกกจะมีมาตรการอนุรักษ์พื้นที่เพื่อการเพาะปลูก 750 ไร่ ต่อ 59 ครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ โดยทั้ง 59 ครัวเรือน จะช่วยกันปลูกป่าและเข้าดูแลป่าที่ปลูก โดยมีพื้นที่ 800 ไร่

(2) บ้านบวกเตี้ย

บ้านบวกเตี้ยตั้งอยู่ที่ระดับความสูง 1,280 เมตรจากระดับน้ำทะเล ตั้งอยู่ที่กิโลเมตรที่ 26 บนถนนสายแม่ริม-สะเมิง มีพื้นที่ทั้งหมด 1200 ไร่ พื้นที่ที่มีความลาดชันมาก และตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนแห่งชาติคอกสุเทพ-ปุย อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 21.8 องศาเซลเซียส ระบบชลประทานเป็นประปาภูเขา มีแหล่งน้ำผิวดิน 1 แห่ง ทำให้ทั้ง 73 ครัวเรือนมีน้ำใช้ตลอดปี แต่จะมีปัญหาน้ำใช้ในการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้บ้านบวกเตี้ยยังมีการอนุรักษ์ป่าอนุรักษ์ อีก 59 ไร่ที่อยู่ในความดูแล

3) ลักษณะทั่วไปของหมู่บ้าน

3.1) ประชากร

(1) บ้านผานกกก

บ้านผานกกก ประชากรทั้งหมด เป็นชาวเขาเผ่าม้ง 59 ครัวเรือน 54 หลังคาเรือน ประกอบด้วยเพศชาย 80 คน หญิง 87 คน เด็กชาย 86 คน และเด็กหญิง 92 คน รวม 345 คน

(2) บ้านบวกเต๋ย

บ้านบวกเต๋ย ประชากรทั้งหมด เป็นชาวเขาเผ่าม้ง 73 ครัวเรือน 49 หลังคาเรือน ประกอบด้วยเพศชาย 98 คน หญิง 97 คน เด็กชาย 99 คน และเด็กหญิง 102 คน รวม 396 คน

3.2) การศึกษา

(1) บ้านผานกกก

ปัจจุบันผู้ที่กำลังศึกษาในบ้านผานกกก มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา 82 คน เป็นชาย 33 คน หญิง 49 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 7 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 3 คน ส่วนระดับการศึกษาที่สูงกว่านี้ยังไม่มีผู้ศึกษาอยู่ในขณะนี้ ส่วนผู้ที่จบการศึกษาเรียบร้อยแล้ว มีผู้จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี 2 คน เป็นชาย 1 คนและเป็นหญิง 1 คน จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย 8 คน ระดับมัธยมต้น 7 คน ระดับประถม 27 คน

นอกจากนี้ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทุกคนสามารถพูดไทยได้ แต่ประชากรในช่วงอายุ 15 ปี ถึง 60 ปี ที่อ่านเขียนไทยไม่ได้มีทั้งหมด 53 คนเป็นชาย 16 คน หญิง 37 คน

(2) บ้านบวกเต๋ย

ปัจจุบันผู้ที่กำลังศึกษาในบ้านบวกเต๋ย มีระดับการศึกษาในระดับประถม 84 คน เป็นชาย 49 คน หญิง 35 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 26 คน เป็นชาย 10 คน หญิง 16 คน ระดับมัธยมปลาย เป็นชาย 4 คน หญิง 5 คน ส่วนผู้จบการศึกษาแล้วมีผู้จบการศึกษาระดับประถม 24 คน เป็นชาย 11 คน หญิง 13 คน ระดับมัธยมต้น 5 คน ชาย 3 คน หญิง 2 คน นอกจากนี้ประชากรตั้งแต่อายุ 6 ปีขึ้นไป พูดไทยได้ แต่มีประชากรช่วงอายุ 15 ปี-60 ปี จำนวน 107 คน เป็นชาย 49 คน หญิง 58 คน อ่านเขียนไม่ได้

3.3) ศาสนา

(1) บ้านผานกกก

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ เป็นจำนวน 269 คน ในขณะที่นับถือศาสนาอื่นๆ 46 คน โดยชาวบ้านที่นับถือศาสนาคริสต์จะเข้าโบสถ์ในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ก็ได้ ซึ่งในวันนั้นจะไม่ทำงานตลอดวัน

(2) บ้านบวกเตี้ย

ประชากรนับถือศาสนาพุทธ 195 คน และศาสนาคริสต์ 201 คน ชาวบ้านจะเข้าโบสถ์ในวันเสาร์หรือวันอาทิตย์ก็ได้

3.4) เกษตรกรรมและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(1) บ้านผานกกก

มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูก 3 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด 1,200 ไร่ ซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยพื้นที่เกษตรจะเป็นการทำไร่ 350 ไร่ ทำสวน 400 ไร่ อื่นๆ 150 ไร่ ไม่มีการทำนา คำ พืชอายุสั้น ที่นิยมปลูกคือ ข้าวโพด พืชอายุยาวที่นิยมปลูกคือ ข้าวไร่ และลิ้นจี่ เป็นผลไม้ที่นิยมปลูก มีการเลี้ยงหมู 20 ตัว ไก่ 624 ตัว เป็ด 109 ตัว และควัวเรือน 24 ควัวเรือน ปลูกข้าวไร่ แต่มี 59 ควัวเรือนที่มีข้าวไม่พอบริโภคตลอดปี

(2) บ้านบวกเตี้ย

มีการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งหมดของพื้นที่ 1,200 ไร่ ซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยพื้นที่ไร่เท่ากับ 760 ไร่ พื้นที่สวน 420 ไร่ อื่นๆ 20 ไร่ พืชอายุสั้นที่นิยมปลูกคือ ข้าวโพด พืชอายุยาวที่นิยมปลูกคือ ข้าวไร่ มีการเลี้ยงหมู 21 ตัว ไก่ 142 ตัว เป็ด 29 ตัว และมีควัวเรือนปลูกข้าวไร่ 70 ควัวเรือน และทุกๆ ควัวเรือนมีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปี

3.5) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

(1) บ้านผานกกก

บ้านผานกกกประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองคือ รับจ้างและมีครัวเรือน 34 ครัวเรือนที่มีรายได้เสริมจากการทำงานด้านการท่องเที่ยวและหัตถกรรมประเภทเสื้อผ้า ค่าแรงในการรับจ้างรายวัน วันละ 100 บาทและมีการรับจ้างทำงานนอกหมู่บ้าน 4 คน และหมู่บ้านนี้ไม่มีหญิงบริการ

ด้านข้อมูลทางสังคมพบว่า มีผู้ติดยาเสพติด 4 คน โดยเสพยาโรอิน 4 คน บ้านผานกกกมีผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง 9 คน พิการ 3 คน เด็กกำพร้า 3 คน และมีถึง 32 ครัวเรือนมีระดับรายได้ และผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภค ในส่วนทางด้านความเป็นอยู่ประชากรในบ้านผานกกกทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ และมีครัวเรือนที่มีวิทยุ 25 ครัวเรือน โทรทัศน์ 52 ครัวเรือน รถมอเตอร์ไซด์ 53 คัน รถปิคอัพ 22 คัน

(2) บ้านบวกเตี้ย

บ้านบวกเตี้ย ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก อาชีพรองคือ รับจ้างทั่วไป ค่าแรงในการรับจ้างเท่ากับ 100 บาทต่อวัน มีการรับจ้างทำงานนอกหมู่บ้าน 4 คน และหมู่บ้านไม่มีหญิงบริการ ด้านข้อมูลทางสังคมพบว่า มีผู้ติดยาเสพติด 29 คน โดยเสพยาโรอิน 16 คน ขาบ้า 13 คน บ้านบวกเตี้ยไม่มีผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง แต่มี คนพิการ 3 คน เด็กกำพร้า 2 คน และมี 7 ครัวเรือนที่ระดับรายได้และผลผลิตไม่เพียงพอต่อการบริโภค ในส่วนความเป็นอยู่ของประชากรในบ้านบวกเตี้ย พบว่าทุกครัวเรือนมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีครัวเรือนที่มีวิทยุ 41 ครัวเรือน โทรทัศน์ 15 ครัวเรือน รถมอเตอร์ไซด์ 40 คัน รถปิคอัพ 20 คัน

3.6) การบริการสาธารณะและแหล่งเงินทุน

(1) บ้านผานกกก

การจัดตั้งศูนย์บริการแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ดังนี้ โบสถ์ คลังยาสัตว์ ศาลาประชาคม ที่อ่านหนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน(ศสพ.) กองทุนชาวเขา กองทุนปฎิ (กองทุนแก้ไขและขจัดปัญหาความยากจน) และในปัจจุบันมีกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทเข้ามาช่วยเหลือด้วย

ในกรณีที่ชาวบ้านมีปัญหาทางด้านเงินทุน สามารถกู้ยืมเงินได้ โดยในหมู่บ้านจะมีกองทุนช่วยเหลือชาวบ้านหลายกองทุน ได้แก่ กองทุนโครงการแก้ไขและขจัดปัญหาความยากจนของกรมพัฒนาชุมชน (กข.คจ.) โดยให้กู้ยืมสูงสุด 10,000 บาทต่อคน ระยะเวลาชำระ 4 ปี ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านจะช่วยเหลือชาวบ้านที่ประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติในการทำเกษตรกรรม และช่วยเหลือด้านอื่นๆ เช่น ช่วงเหลือด้านสุขภาพหรือการประสบอุบัติเหตุ เป็นต้น กองทุนนี้ จัดตั้งเพื่อช่วยเหลือในการจัดหาปุ๋ย หรือให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อปุ๋ย ดังนั้นภายในหมู่บ้านนี้จึงไม่ค่อยที่จะกู้ยืมเงินระหว่างชาวบ้านภายในหมู่บ้าน และจะไม่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน เพราะเกษตรกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ที่จะนำไปเป็นหลักค้ำประกันแก่สถาบันการเงินต่างๆ

(2) บ้านบวกเตี้ย

มีการบริการสาธารณะ เช่นเดียวกับบ้านผานกกก ยกเว้นไม่มีคลังยาสัตว์ ศาลาประชาคม และที่อ่านหนังสือพิมพ์เท่านั้น ในส่วนของกองทุนช่วยเหลือชาวบ้านมีเพียงกองทุนหมุนเวียน และกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทเท่านั้น แต่ก็เพียงพอต่อความต้องการกู้ยืมเงินของชาวบ้าน

3.7) กิจกรรมการท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยวมีเพียงเฉพาะที่บ้านผานกกกเท่านั้น เพราะได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่น (JBIC) การท่องเที่ยวของบ้านผานกกก ในระยะแรกนั้นทางหมู่บ้านไม่ได้เปิดบริการให้นักท่องเที่ยวเข้าชมหมู่บ้านอย่างเป็นทางการ แต่จะมีการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวที่ผ่านไปเยี่ยมชมเท่านั้น โดยกิจกรรมท่องเที่ยวในระยะแรกจะมีเพียงการเยี่ยมชมหมู่บ้านดูชีวิตความเป็นอยู่และวิถีการดำรงชีวิตของชาวเขาในหมู่บ้านเท่านั้น ต่อมาเมื่อหมู่บ้านนี้เริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้กลุ่มแม่บ้านของหมู่บ้านนำสินค้าที่ระลึกมาขายให้นักท่องเที่ยว และต่อมาในปี พ.ศ. 2542 กรมประชาสัมพันธ์ได้เล็งเห็นถึงศักยภาพของบ้านผานกกก ที่จะส่งเสริมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นทางกรมประชาสัมพันธ์จึงร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างญี่ปุ่น (JBIC) สนับสนุนทางด้านเงินทุน 100,000 บาท ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมชาวเขาเผ่าม้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการบริการแก่นักท่องเที่ยวซึ่งภายในพิพิธภัณฑ์ได้มีการจัดแสดงบ้านตัวอย่างของชาวเขาเผ่าม้งและเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องแต่งการประจำเผ่า เครื่องทอผ้า เครื่องมือ

ทำการเกษตร เครื่องมือล่าสัตว์ ฯลฯ นอกจากนี้ทางหมู่บ้านได้มีการจัดแสดงการละเล่น และศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย เช่น รำแคน รำดาบ ยิงหน้าไม้ เล่นลูกข่าง

การดำเนินงานในด้านการท่องเที่ยวของบ้านผานกกก จะมีกรรมการที่เข้ามาดูแลด้านการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน โดยจะรับผิดชอบดูแลพิพิธภัณฑสถานต้อนรับนักท่องเที่ยว และคณะกรรมการทั้ง 8 คน จะเป็นผู้จัดการแสดงต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย นอกจากนี้คณะกรรมการด้านท่องเที่ยวนี้จะเป็นผู้จัดสรรพื้นที่ที่จะเปิดร้านขายของที่ระลึก เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกคนในหมู่บ้าน รายได้ที่เกิดขึ้นจะได้ออกการบริจาคของนักท่องเที่ยว ซึ่งเงินที่ได้มาจะบริจาคเข้ากองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน จำนวนสามกองทุน และส่วนที่เหลือจะนำมาแบ่งให้แก่คณะกรรมการประจำพิพิธภัณฑสถาน แต่รายได้ที่ได้จากการขายของที่ระลึกนั้น ผู้ขายสามารถเก็บได้ไว้ใช้ส่วนตัวได้โดยไม่จำเป็นต้องบริจาคเข้าส่วนกลางของหมู่บ้าน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อมูลพื้นฐานบ้านผานกกก และบ้านบวกเตี้ย

1) ข้อมูลด้านกายภาพ

ตารางที่ 1 ลักษณะทางกายภาพ

	บ้านผานกกก	บ้านบวกเตี้ย
ความสูงจากระดับน้ำทะเล	1,000	1,280
ตั้งอยู่ในเขตอุทยาน	คอยสุเทพ-ปุย	คอยสุเทพ-ปุย
ปี พ.ศ. ที่จัดตั้งหมู่บ้าน	2505	2503
จำนวนครัวเรือน	59	73
จำนวนหลังคาเรือน	54	49
จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปา-ภูเขา	59	73
จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดใช้ตลอดปี	59	73
จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำสะอาดดื่มตลอดปี	59	42
จำนวนแหล่งน้ำผิวดิน	5	1

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

2) ข้อมูลด้านประชากร

ตารางที่ 2 ลักษณะทางประชากร

	วัยเรียน 0-15 ปี		วัยแรงงาน 15-60 ปี		วัยชรา มากกว่า 60 ปี		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
บ้านผานกกก	80	87	81	88	5	4	345
บ้านบวกเตี้ย	98	97	95	99	4	3	396

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

3) ข้อมูลด้านการศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรที่กำลังศึกษา

	ประถม		ม.ต้น		ม.ปลาย/ ปวช.		ปวส./ปวท.		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
บ้าน ผานกกก	33	49	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	37	52
บ้าน บวคเต็ย	49	35	10	16	4	5	0	0	0	0	0	0	63	56

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรที่จบการศึกษา

	ประถม		ม.ต้น		ม.ปลาย/ ปวช.		ปวส./ปวท.		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
บ้านผา นกกก	15	12	5	2	8	0	0	0	1	1	0	0	29	15
บ้านบวค เต็ย	11	13	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	14	15

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากรด้านการใช้ภาษาไทย

	อายุ 15 ปี – 60 ปี ที่อ่านเขียนไทยไม่ได้	
	ชาย	หญิง
บ้านผานกกก	16	37
บ้านบวกเตี้ย	49	58

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามศาสนา

	พุทธ	คริสต์	อื่นๆ
บ้านผานกกก	0	296	49
บ้านบวกเตี้ย	195	201	0

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

4) ข้อมูลการใช้ที่ดินและการประกอบอาชีพ

ตารางที่ 7 แสดงการใช้ที่ดินและการประกอบอาชีพ

	บ้านผานกกก	บ้านบวกเตี้ย
จำนวนที่ดิน(ไร่)	1200	1200
การใช้ประโยชน์ที่ดิน	$\frac{3}{4}$ ของพื้นที่ทั้งหมด	ใช้ทั้งหมด
จำนวนที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์(ไร่)	0	0
จำนวนพื้นที่ใช้ประโยชน์(ไร่)	900	1,200
พื้นที่นาข้าว(ไร่)	0	0
พื้นที่ไร่(ไร่)	350	760
พื้นที่สวน(ไร่)	400	420
พื้นที่อื่นๆ(ไร่)	150	20
พื้นที่ป่าอนุรักษ์ในความดูแล(ไร่)	800	59
อาชีพหลัก	เกษตรกรรม	เกษตรกรรม
จำนวนครัวเรือนที่ปลูกข้าวไร่	24	70
จำนวนครัวเรือนที่ข้าวไม่พอบริโภค	59	0
พืชไร่อายุสั้นที่นิยมปลูก	ข้าวโพด	ข้าวโพด
พืชไร่อายุยาวที่นิยมปลูก	ข้าวไร่	ข้าวไร่
จำนวนหมู(ตัว)	20	21
จำนวนไก่(ตัว)	624	142
จำนวนเป็ด(ตัว)	109	29

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาเขตภาคเหนือ

5) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

	บ้านผานกกก	บ้านบวกเตี้ย
อาชีพหลัก	เกษตรกรรม	เกษตรกรรม
อาชีพรอง	รับจ้าง, หัตถกรรม(ท่องเที่ยว 34 ครั้วเรือน)	รับจ้าง
ค่าแรงงาน/วัน/คน(บาท)	100	100
จำนวนคนทำงานนอกตำบล	4	7
หญิงบริการ	0	0
จำนวนคนที่เสพยาเสพติด	4	29
เฮโรอีน	4	16
ยาบ้า	0	13
จำนวนผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง	9	0
จำนวนคนพิการ	3	3
จำนวนคนกำพร้า	3	2
จำนวนครัวเรือนที่รายได้/ผลผลิตไม่พอกิน	32	7
จำนวนเครื่องใช้ไฟฟ้า		
วิทยุ	25	41
โทรทัศน์	52	15

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

6) ข้อมูลการบริการสาธารณะและการบริการสังคม

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลบริการสาธารณะและการบริการสังคม

	บ้านผานกกก	บ้านบวกเตี้ย
ประเภทกองทุนช่วยเหลือ	กองทุนหมุนเวียน, กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท	กองทุนชาวเขา, กองทุนนุ้ย กองทุน กขคจ., กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท
โบสถ์	✓	✓
คลังยาสัตว์	✓	✗
ศาลาประชาคม	✓	✗
ที่อ่านหนังสือพิมพ์	✓	✗
หอกระจายข่าว	✓	✓
ผู้สื่อข่าวสาธารณะสุข	✓	✓
อาสาสมัครสาธารณสุข	✓	✓
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	✓	✓
ไฟฟ้าภายในหมู่บ้าน	✓	✓
ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสบ.)	✓	✓

ที่มา: ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเขตภาคเหนือ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

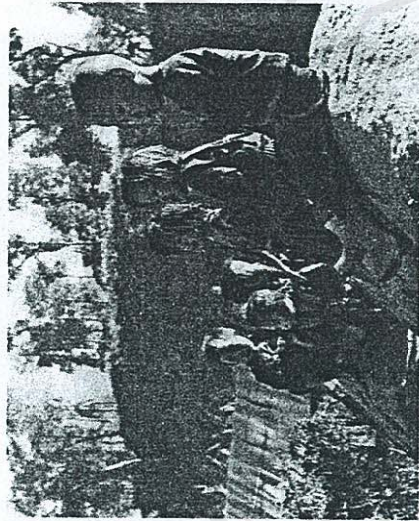
Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

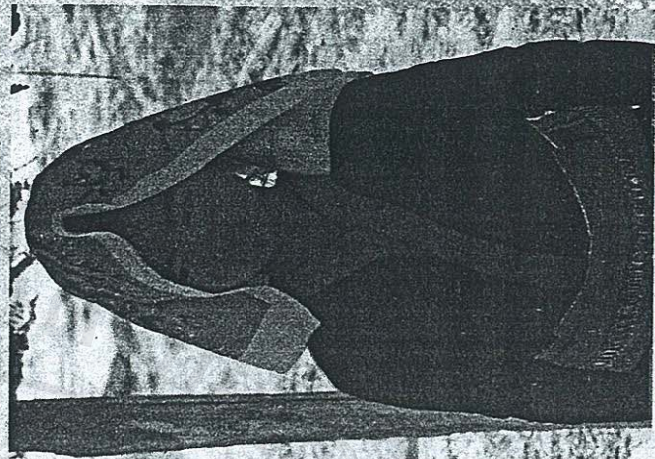
Pha Nok Kok Village

Ban Pha Nok Kok is located on Maerim-Samueng road about 22 km. And turn left at a cross road about 5 km. You will see Pha Nok Kok Village, which is Mong hilltribe. You can visit around the village for see lifestyle or culture of Mong hilltribe, Which is specific properties. There are the museum which show normal equipment in sample house, such as weaving tools, local clothes, agricultural machinery, hunting tools, etc. You will also see the trait excellence performing such as flourishing swords, Loa reed mouth organ shows shooting with arrows. Furthermore, you can see a great view of terrain and buying handicraft products or souvenir.

The museum open daily about 8.00 am. - 5.00 pm. If you want to see the performance of hilltribe, please contact beforehand with village headman of Pha Nok Kok village, Tel : (053)229705.

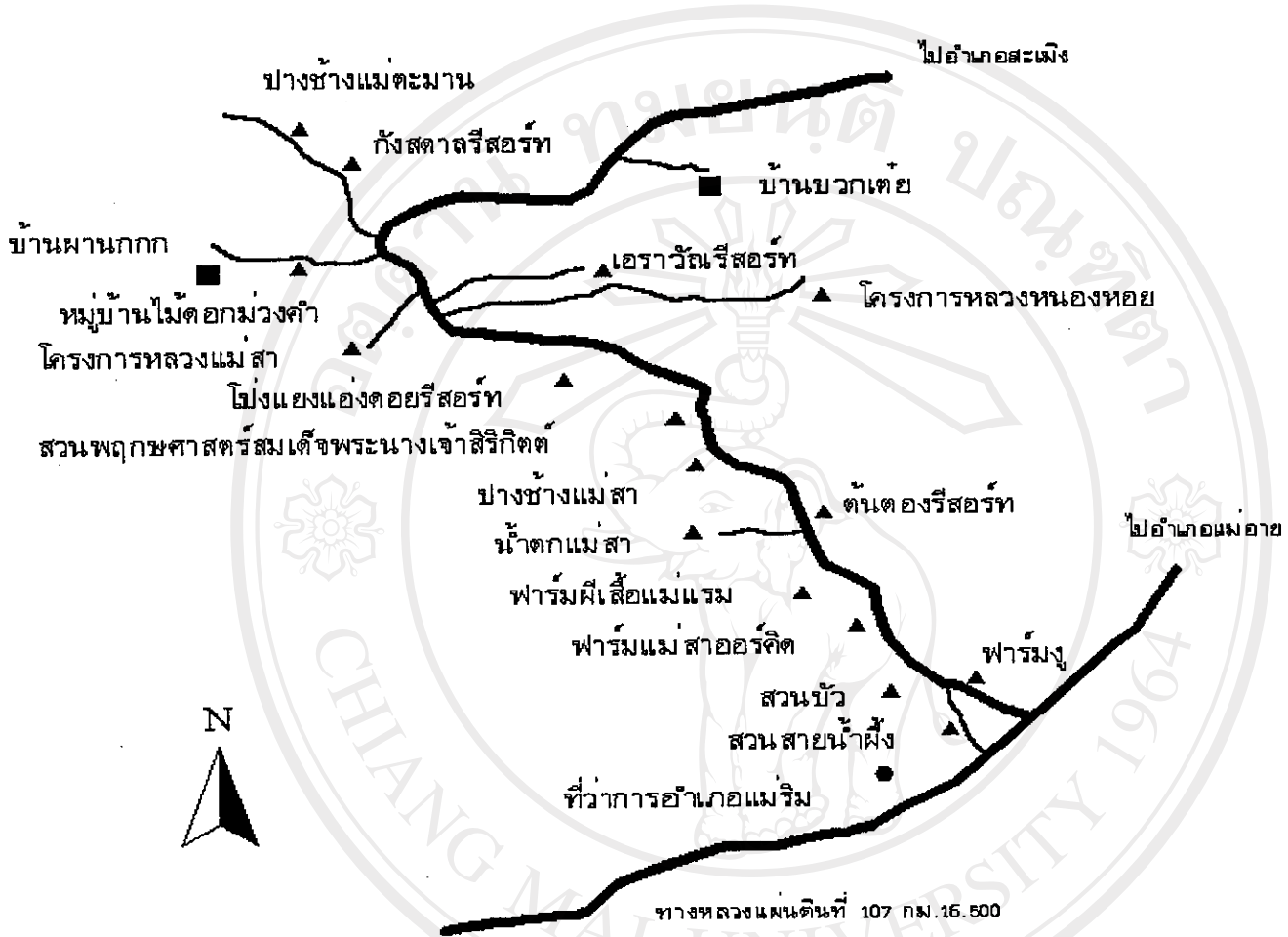

พิพิธภัณฑ์เปิดให้ชมทุกวัน
ชมทุกวัน เวลา 8.00-17.00 น. หากว่าท่าน
ต้องการชมการแสดงของชาวเขา โปรดติดต่อ
ต่อล่วงหน้าได้ที่ผู้ใหญ่บ้านผานกกก :
โทรศัพท์ (053)229705

บ้านผานกกก ตั้งอยู่บริเวณถนน
แมร์ม-สะเมิง ประมาณ กม.ที่ 22 และเลี้ยว
ซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 5 กม. บ้านผานกก
ก เป็นหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ซึ่งท่าน
สามารถเยี่ยมชมบริเวณรอบหมู่บ้าน ผู้ที่
ชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมอันเป็น
เอกลักษณ์ที่มีมาแต่อดีต ภายในหมู่บ้านจะ
มีพิพิธภัณฑ์ชาวเขา มีบ้านตัวอย่างที่ภายใน
ประกอบไปด้วยอุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิต
ประจำวัน เช่น เครื่องทอผ้า ชุดแต่งกาย
ประจำเผ่า เครื่องมือเกษตรกรรม เครื่อง
มือสำคัญ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมีการ
แสดงให้ชมที่ห้องที่ชาวเขา เช่น การรำตาม
การรำแบบ การโยนลูกข่าง การยิงธนูไม้
ทั้งในหมู่บ้านยังมีที่นิยมภาพที่สวยงาม และ
มีร้านขายสินค้าที่ระลึกประเภทที่ติดกรรมฟี
มือชาวเขาอีกด้วย

แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้ง บ้านผานกกก และ บ้านบวกเตย
 ต. โป่งแยง อ.แม่ริม จ. เชียงใหม่

ระยะทางจากอำเภอแม่ริม

สวนสายน้ำผึ้ง 2 กม.	สวนบัว 6 กม.	ฟาร์มผีเสื้อ 6 กม.
น้ำตกแม่สา 7 กม.	ปางช้างแม่สา 10 กม.	สวนพฤกษฯ 12 กม.
หมู่บ้านไม้ดอก 18 กม.	บ้านผานกกก 21 กม.	บ้านบวกเตย 25 กม.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธิตินันท์ โตวิจิตร
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2518
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540
ทุนการศึกษา	ทุนสนับสนุนการศึกษา จากมูลนิธิราชาคาวา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved